

Saulaines klētiņā dzīvo Rainis, Aspazija, Ziedonis, Jaunsudrabiņš

(latviesi.com) Stundu ziemeļos no Toronto, Saulaines grāmatu klētiņā dzīvo Rainis, Aspazija, Imants Ziedonis, Jānis Jaunsudrabiņš, Jānis Akuraters, Aīda Niedra, Valdemārs Kārklīšs, Alfreds Dziļums, Raimonds Pauls, Vecais Stenders un vēl daudz citi latviešu un arī svešautiešu rakstnieki, dzejnieki un mākslinieki. Vienalga kad, dienā vai naktī, grāmatu cienītājs var iegriezties Sv. Jāņa draudzes Toronto īpašumā, pats ieiet klētiņā bez atslēgas, izraudzīt kādu no 3,000 grāmatām un spainītī atstāt ziedojumu par iegādāto grāmatu ieteikto cenu.

“Nu, ne gluži!” saka klētiņas dvēsele Kristīne Stivriņa, kuŗa turpat netālu dzīvo. Retas vai vērtīgas grāmatas tiek izsijātas. Apmēram 300 grāmatas tiek glabātas drošā vietā aiz atslēgas un tās ir īpaši jāpieprasa. No tām arī ir galvenie ienākumi.

Ieejot Saulaines grāmatu klētiņā, ir sajūta kā kādā “Harry Potter” filmas attēlotā veikaliņā.

Klētiņas pirmsākumi ir meklējami 2002. g. Saulaines Pavasarā tirgū, kad tika savestas dažādas mantas un kuŗu gan latvieši, gan vietējie, apmeklēja, lai apskatītu un iepirktu lietotas mantas. Tirgus tika rīkots vairākus gadus no vietas. Līdzekļi gāja Saulaines uzturēšanai. Darbinieki bija latviešu talcinieki, draudzes locekļi un Saulaines draugi.

Kristīne ievēroja, ka grāmatas tika atvestas jūrām. Ko ar pēc tirgus pārpalikušām grāmatām darīt? Radās doma izveidot grāmatu galdu, klētiņu, pajumtē, kur agrāk bērni un vadītāji mielojās vasaras nometnes laikā. Tā kā bija uzbūvēta jauna ēdamzāle pie lielās mājas, pajumte bija pieejama. Tā sākās Saulaines grāmatu klētiņa.

Klētiņā ieejot ir sajūta, ka ieiet kādā “Harry Potter” filmas attēlotā veikaliņā. Tur ir tikai dažas spuldzes, kas klētiņu apgaismo, griesti un sienas ir oriģinālās un pie sienām ir piestiprināti grāmatu plaukti, lai grāmatas varētu rūpīgi sakārtot un izstādīt. Tur grāmatu cienītājs var viegli iegrimt, me-

“Saulainē mums labi klājas!” Visi mīļi gaidīti Saulaines nometnē un Grāmatu klētiņā.

lējot gan viegli lasāmo vielu, gan ko nopietnāku. Klētiņā vienīgi trūkst stūrī sēžam kāds burvis, ietīts apvalkā, kuŗam ēnā redzama tikai gaŗa sirma bārda.

Kristīnei ir sava komanda, brīvprātīgie darbinieki, talcinieki, kuŗi ziedo savu laiku, lai nodrošinātu, ka grāmatas neiet zudumā. Tie brauc tās savākt no Toronto un Hamiltonas apkārtnes tautiešiem, kad tie pārvācas uz mazāku

pārcēlās uz Latviju un tagad jau astoņus gadus tur dzīvo. Jānis iemācīja Kristīnei kā grāmatas novērtēt – kas ir autors, kas ir izdevējs, cik eksemplāri tika izdoti, cik bieži grāmata nonāk klētiņā. Tad retākiem un vērtīgākiem izdevumiem tiek nostādīta attiecīga cena.

Kristīne ar e-pastu izplata sarakstus ar vērtīgākām un interesantākām grāmatām. Tur ir grāmatas gan par politiku, vēsturi, mākslu, folkloru, pavārgrāmatas un grāmatas bērniem. Saturs regulāri mainās, jo grāmatas nāk un iet. Ziņas par klētiņu ir izgājušas pa visu pasauli. Tās iepērk lasītāji arī no daždažādām vietām, pat no Aļaskas, Havajas, Anglijas, Vācijas un Latvijas. Dedzīgākie iepircēji ir no ASV vidienes.

Nereti ir gadījumi, kad Kristīnei atnāk ziņa, ka tiek meklēta kāda konkrēta grāmata. Ir reizes, kad vairākus eksemplārus no kādas grāmatas pieprasa latviešu grāmatu lasītāju grupas, tajā skaitā no Sietlas, Bostonas un Čikāgas.

Klētiņa ir arī tālāk ziedojuši grāmatas Latvijas bibliotēkām – Misiņa bibliotēkai, Jaunsudrabiņa muzejam “Riekstiņi” Neretā, Latvijas Nacionālajai bibliotēkai un Okupācijas muzejam.

Saņēmot pasūtījumu, Kristīne vai kāds no viņas komandas grāmatu iesaiņo un dodas uz pastu to nocenot, lai var paziņot pircējam cik jāpārēta nauda, lai grāmatu var saņemt.

Tagad klētiņā ir arī skaņu plates, latviešu filmas, gleznas, rokdarbi un keramika. Tur var sameklēt savā laikā trimdā iecienītas grupas un mūzikanus, kā Trīs no Pārdaugavas, Runči trimdā, Harijs Birkens un Čikāgas piecīši.

Īpašs gadījums bija 2019. g., kad pirms Kanadas latviešu dziesmu svētkiem Toronto Saulainē tika rīkots pasaules latviešu jauniešu saiets Divreizdivi. Klētiņas talcinieki tur dežūrēja veselu nedēļu un jaunieši iepirka grāmatas par \$3,000 CAD. Arī tika iegādātas skaņu plates, un jaunieši Saulaines lielā sarīkojumu Saules šķūnī līdz vēlam vakaram tās spēlēja un

Toronto apkārtnes latvieši pulcējas Saulaines 60 gadu jubilejā.

Saimes GALVAI vai GALVAM?

Atbild filoloģe Sanita Dāboliņa:

Latviešu valodā ir vairāki kopdzimtes lietvārdi — gan sugas vārdi, gan īpašvārdi (uzvārdi), kuŗi attiecas kā uz sievieti, tā vīrieti dzimtes personām un kuŗi nominatīvā beidzas ar galotni -a vai -e. Tie ir jāloka pēc 4. vai 5. deklinācijas lietvārdu parauga (tāpat kā „lapa” vai „māte”), un abās dzimtēs locījumi sakrīt, izņemot datīvu. Daži piemēri: galva (ar nozīmi “autoritāta,

vadoša persona”), slepkava, plāpa, auša, nelga, bende, paziņa, neprašā, Roze, Kļava, Plūme u. c.

Datīvā (kam?): pilsētas galvai vai galvam; slepkavai vai slepkavam; plāpai vai plāpam; aušai vai aušam; nelgai vai nelgam; bendei vai bendem; paziņai vai paziņam; neprašai vai neprašam; Rozei vai Rozem; Kļavai vai Kļavam; Plūmei vai Plūmem.

Teikumā „Viņam ir ļoti svarīgi būt par atbildīgo, būt saimes galvai” runa ir par vīrieti (viņam), tāpat datīvā lietojams „galvam”: viņam ir svarīgi būt saimes galvam.

Nottawasaga upe tek garām Saulainei. Tās kraujas atgādina Gaujas un Salacas ielejas Latvijā.

Visi foto: Kristīne Stivriņa

pie tām dziedāja un dejoja. Pat nometnes viesņa PBLA priekšsēde Kristīne Saulīte no Austrālijas “sūdzējās”, ka viņa tik daudz grāmatas iepirka, ka viņas kofeji būs pilni un diez vai citam kam būs vietas.

Astoņpadsmit gadu laikā Saulaines grāmatu klētiņas ienākumi ir bijuši \$160,000 CAD. Visi līdzekļi ir par labu Saulaines nometnei un lauku īpašumam, tās uzturēšanai un labošanai. Tā ir mīļa vieta Toronto un tās apkārtnes latviešiem kopš 1953. g. Šie līdzekļi Saulainei ir Kristīnes un viņas komandas nopelni. Tur ir darbojušies Juris Zommers, Anita Ozoliņa-Sydor, Astrīda Ezergaile, Aina Selga, Andris Zvirbulis, Norberts un Gunta Sebris, Guntis un Natālija Taņņi, Elviga Sebre, Arturs Lauzis, Ansis un Inese Seminovi. Par saviem nopelniem 2012. g. Kristīne saņēma Bierīņa fonda atzinības balvu.

Mazliet par Kristīni. Viņa dzima un uzauga Bostonā, kur viņa izskolojās un ieguva bakalaura gradu psiholoģijā, tad maģistra gradu sociālā aprūpē. Viņa satika jauku puisi Pēteri Stivriņu no Ontario provinces ziemeļiem, apprecējās un pārcēlās uz Kanadu. Pēteris jau ir pie senčiem, bet Kristīne vēl strādā Toronto

tuvumā slimnīcā un ir arī konsultante Kristus Dārza latviešu aprūpes namam. Savā laikā Kristīne darbojās ALT (Amerikas latviešu teātra) Bostonas ansablī un Daugavas Vanagu Teātrī Kanadā. Viņa ir pateicīga, ka viņai ir bijusi iespēja mācīties no trimdas teātra vecmeistariem Reiņa Birzgaļa, Jāņa Lejiņa, Osvalda Uršteina un citiem, dodot iespēju uzstāties vairākos dziesmu svētkos ASV un Eiropā un dažādos Ziemeļamerikas latviešu centros. Kristīne arī daudzus gadus mācīja bērnu dārzu Toronto latviešu skolā “Valodiņa”.

Kā Kristīne saka, “tāpat kā senās latviešu klētiņas, Saulaines grāmatu klētiņa arī satur burvību, dzīvību un bagātību – grāmatas”. Varbūt tur klētiņā, tumšā stūrī nesēž burvis ar gaŗu sirmu bārdu, bet varbūt tur kaut kur ēnā, to visu ar smaidu novēro Kristīne. Tā ir viņas sirds lieta, lai grāmatas netiktu mestas ārā, lai tās ir glābtas, lasītas, lai tiek turēta cienība pret autoru, izdevēju un lasītāju.

Ar Kristīni var sazināties, zvanot 1-705-424-6226 vai sūtot e-pastu uz stivrins2020@gmail.com. Pie reizes lasītājs var arī iepazīties ar Saulaini, apskatot www.saulaine.com.●

Viesturs Zariņš,
latviesi.com vēstnesis
Kanadā